

Yargıtay Başkanı Cirit: Kararları Verecek Tek Ve Mutlak Güç Mahkemelerdir

Yargıtay Başkanı Cirit, “Bir yabancı devlet vatandaşının tutuklanması ve yargılanmasına ilişkin kararları verecek tek ve mutlak güç, bağımsız ve tarafsız mahkemelerdir.” dedi. - 03.09.2018

Yargıtay Başkanı İsmail Rüştü Cirit, Cumhurbaşkanlığı Kongre ve Kültür Merkezi'nde düzenlenen adli yıl açılış töreninde konuştu.

Konuşmasında kamu yönetiminde liyakatin önemini vurgulayan Cirit, liyakat kavramına öneminden dolayı hadislerde de yer verildiğini aktardı ve Hazreti Peygamber'in, “Kıyamet ne zaman kopacak?” sorusu üzerine “İş ehil olmayana verildi mi kıyameti bekle dur” buyurduğunu anlattı.

Bilginin yerini cehaletin alması ve cehaletin yaygınlaşması halinde gerçekler ters yüz olacağından toplumların felaketin eşiğine gelmesinin kaçınılmaz olacağına dikkati çeken Cirit, “Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılmasının en büyük sebeplerinden birisi liyakat sisteminin bozulmasıdır. Liyakat sistemi işlemeyince adama göre iş, rüşvet ve iltimaslar artmıştır. Memurlar yetkilerini kötüye kullanarak, halka zulmetme noktasına kadar gelmiştir.” diye konuştu.

Başkan Cirit, ehliyet ve liyakate dikkat edildiğinde 21. yüzyılın Türk yüzyılı olacağını söyledi.

Bu kapsamda yargılama süreçlerinin büyük bir özen ve titizlikle yürütülmesi gerektiğini belirten Cirit, “Dikkatsizce ve kötü hazırlanan iddianameler, kararlar, dosyalar ya da çalışmalar, bir yandan yargılama sürecini geciktirmekte, tarafların zarar görmesine yol

açmaktadır. Bu sebeple, hakim, cumhuriyet savcısı ve yargı personeli seçiminde, yükselmesinde ve nakillerinde objektif kriterler belirlenerek liyakat ilkesine uygun davranılması büyük önem taşımaktadır.” diye konuştu.

“Ana tema adalet”

Liyakat ilkesi ve hesap verebilirlik arasında çok sıkı bir bağlantı bulunduğuna işaret eden Cirit, kamu görevlilerinin bir göreve atandıklarında o pozisyonun gerektirdiği iş ve görevleri en iyi şekilde yapıp yerine getirmeyi taahhüt etmiş sayılacaklarını ve üstlendikleri emanetin gereklerini yerine getirip getirmemekle ilgili hesap verme sorumluluğunun altına gireceklerini kaydetti.

Tarih boyunca, adil olmayı başarabilen ve güçlü adalet sistemi kuran devletlerin uzun ömürlü olması ve yüzyıllarca varlıklarını sürdürebilmelerinin tesadüf olmadığının altını çizen Cirit, bu sebeple Yargıtayın 150. kuruluş yıldönümü etkinliklerinin ana temasının “adalet” olduğunu söyledi.

Hukuk devleti, insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğü ilkelerinin amacına uygun şekilde hayata geçirilebilmesi için erdemli hukukçulara ihtiyaç duyulduğunu anlatan Cirit, “Kötü kanun yoktur, kötü hakim vardır” sözünün, hakimlik mesleğinin adaletin sağlanmasında ne kadar önemli olduğunu vurguladığını ifade etti.

Cirit, “Adil, bağımsız, tarafsız ve dürüst hukukçuların varlığı, hukuk düzeninin ve demokrasinin en önemli teminatlarından biridir. Kendi aklına güvenerek özgürce hareket edebilen, adalet ve vicdanına aykırı hiçbir tutum ve davranış sergilemeyen, bilgiyi ve doğruyu kendine rehber edinen, yüksek karakterli hukukçu nesiller yetiştirmemiz gerekir.” dedi.

Yakın geçmişte yaşanan terör örgütü FETÖ/PDY gerçeğinin, yargının ve yüksek mahkemelerin, topluma karşı şeffaf ve hesap verebilir şekilde yapılandırılmasının ne kadar önemli olduğunu da gösterdiğini ifade eden Cirit, yargı etiği, şeffaflık ve topluma karşı hesap verebilirlik ilkelerinin hukuk devletinin ve demokrasinin temel ilkeleri olduğunu kaydetti.

Yargıtayın yargı etiği ile yargı etiği ilkelerini yaygınlaştırma çalışmalarını da anlatan Cirit, yargıda şeffaflığın önemini vurguladı.

Halkın Yargıtaya duyduğu güvenin, Türkiye'deki adalet sistemine duyulan güvenden bağımsız algılanmadığına işaret eden Cirit, Yargıtayın ülkenin adalet politikasına kayıtsız

kalmasının düşünölemeyeceğini söyledi.

Hukukun üstönlüğüne ulaşmak için insanlığın çok ağır bedeller ödediğini belirten Cirit, şöyle devam etti:

“Yaşama hakkı, özel yaşam ve aile hayatının korunması, ifade özgürlüğü, din ve vicdan özgürlüğü, mülkiyet gibi haklara yönelik ihlaller, klasik yöntemlerden farklı şekillerde gerçekleşebilmektedir. Bu noktada, hukuk sisteminin ekonomik, sosyal ve teknolojik gelişmeleri daha yakın ve hızlı bir şekilde takip etmesi, özgürlükler üzerindeki baskıları ortadan kaldıracak formüller üreterek bireylerin hukuki güvenliklerini sağlaması, hürriyet alanlarını koruması gerekir.

Hukuk, kurallardan ibaret değildir. Hukuk, adalet ve erdem ilkelerine dayalı bir değerler sistemi olup bu değerler üzerine inşa edilmelidir.”

“Çok güçlü bir meşruiyete sahip”

Türkiye Cumhuriyeti'nin, demokratik, laik, insan haklarına saygılı ve millet egemenliğine dayalı bir hukuk devleti olduğunu vurgulayan Cirit, Anayasa'nın ilgili hükümlerinin demokratik, insan haklarına saygılı ve hukuk devleti ilkesine bağlı tüm çağdaş hukuk sistemlerinde yer aldığı gibi uluslararası hukuk bakımından da çok güçlü bir meşruiyete sahip olduğunu ifade etti.

Türk milleti adına kullanılan asli, hukuki ve mutlak egemenliğin, devletin içinde veya dışında herhangi bir kudrete ya da otoriteye bırakılmasının, egemenliğin sonu olacağını, Türk yargısının bunun bilincinde olduğunu belirten Cirit, şunları kaydetti:

“Yapılan açıklamalar çerçevesinde bir yabancı devlet vatandaşının tutuklanması ve yargılanmasına ilişkin kararları verecek tek ve mutlak güç, yargı yetkisini Türk milleti adına kullanan bağımsız ve tarafsız mahkemelerdir. Demokrasi, insan hakları ve hukuk devleti ideallerini yaşatma ve yüceltme iddiasını taşıyan yabancı devletlerin de öncelikle uluslararası hukukça korunan Türkiye Cumhuriyeti Devletinin egemenliğine saygı duyması gerekir. Çağdaş demokrasilerin ve devletler hukukunun en temel ilkelerinden biri olan bu gerçeğin kaba güç kullanılarak ters yüz edilmeye çalışılması, insan haklarının güçlenmesine değil, zayıflamasına neden olur.”

İnsan haklarının, demokrasinin ve hukuk devletinin en önemli güvencelerinden birinin kuvvetler ayrılığı olduğunu dile getiren Cirit, demokrasi, hukukun üstönlüğü ve yargı bağımsızlığı ile insan haklarının ancak kuvvetler ayrılığı ilkesinin uygulandığı yönetim sistemlerinde gerçek anlamına kavuşabileceğini söyledi.

Yaklaşık 40 yıldır diğer kamu kuruluşlarının yanı sıra adalet teşkilatına da sızan terör örgütü üyelerinin devlet kurumlarından ayıklanması ve devletin rutin işleyişine dönmesinin zorlu ve uzun soluklu mücadeleyi gerektirdiğine dikkati çeken Cirit, şunları kaydetti:

“Bu anlamda Türk yargısı, 15 Temmuz darbe girişimine karşı en etkili ve cesur adımları atarak yüce Türk milletinden aldığı kutsal emanetin, sadece ve sadece yüce Türk milletinin üstün yararına kullanılabileceğini göstermiştir. Ülkemizde geçmişte yaşanan darbelerden farklı olarak Türk hakim ve cumhuriyet savcıları askeri vesayeti meşrulaştırmamış, tam aksine ortak bir hukuk ve demokrasi şuuru ile hareket ederek her türlü egemenliğin kaynağı olan halkının ve anayasal düzenin yanında yer almıştır.”

Ek göstergelerin düzenlenmesi talebi

Terör örgütü FETÖ/PDY'nin yargıda kendini iyice hissettirdiği son 10 yıllık sürecin, hem toplumda hem de yargı mensupları ile yargı personeline ciddi bir travmaya neden olduğunu ifade eden Cirit, bu anlamda travmayı sadece vatandaşın değil, mesleğine bağlı ve özverili yargı mensuplarının da yaşadığını söyledi.

Cirit, aksayan kamu hizmetinin, halkın devlete güvenini zedelerken terör örgütü FETÖ/PDY tarafından yürütülen hukuksuzlukların bir kısmının hakim ve savcıların hukuku bir silah gibi kullanarak gerçekleştirmesinin de toplumun yargıya güven algısında sorunlara neden olduğunu anlattı.

Başkan Cirit, “Yargıya duyulan güvenin aşınmasının toplumsal barış ve huzur üzerinde doğurduğu riskler, devletin kurumlarına güvensizlik, uluslararası alanda yaşanan güven ve itibar kayıpları, oldukça zorlu ve titiz bir yenileme sürecini gerektirmektedir.” ifadelerini kullandı.

İsmail Rüştü Cirit, yüksek mahkemeler arasındaki eşitlik, mali haklar ile özlük hakları konusunda son dönemde iyileştirme yapıldığını, bu konuda gösterdiği yüksek hassasiyet ve sağladığı destekten dolayı Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkür etti.

Cirit, yüksek mahkemeler arasındaki eşitliğin sağlanması bakımından gösterilen hassasiyet ve desteğin devam ettirilerek, Yargıtay üyelerinin maaşları ve emekli aylıklarının iyileştirilmesi ile Yargıtay personelinin özellikle emeklilikteki mağduriyetlerinin önlenmesi amacıyla ek göstergelerinin 3 bin 600 olarak düzenlenmesini istedi.

Yargıtayda 1 milyondan fazla derdest dosya

Yargının, giderek artan ağır iş yükü altında bulunduğuna işaret eden Cirit, 31 Ağustos 2018 tarihi itibarıyla Yargıtaydaki toplam derdest dosya sayısının bir milyon 57 bin 341 olduğu bilgisini verdi.

Cirit, derdest dosya sayısının 2016'da bir milyon 438 bin 785, geçen yıl ise bir milyon 179 bin 27 olduğu dikkate alındığında, bölge adliye mahkemelerinin faaliyete geçmesiyle iki yıl içinde Yargıtayın derdest dosya sayısının üçte bir oranında azaldığının görüleceğini belirtti.

“Yargıtay hukuk ve ceza daireleri olarak 2015'te 938 bin 5, 2016'da 655 bin 323, geçen yıl ise 628 bin 652 karar verildi. Dünya yargıtaylarının hepsinin toplamından 10 kat daha fazla karar vermişiz.” diyen Cirit, Yargıtaydaki daire ve üye sayısının artırılmasının, hatta bölge adliye mahkemelerinin faaliyete geçmesinin iş yükü sorununu geçmişte halledemediği gibi bugün de tam olarak halledemeyeceğinin anlaşılması gerektiğini vurguladı.

İş yükü sorununun, hakim ve mahkeme sayısı artırılarak çözülecek bir mesele olmadığına işaret eden Cirit, “İş yükü sorunu ancak mahkemelere intikal eden uyuşmazlık sayısının azaltılması ile çözülebilir. Yargı sistemimizde adil ve etkin bir filtreleme sistemi kurularak bir kısım uyuşmazlıklar yargı sistemi dışında çözülerek, iş yükü sorunu yapısal anlamda ele alınmalıdır.” diye konuştu.

İsmail Rüştü Cirit, mevzuattaki düzenlemelerin yetersizliğinin de etkisiyle kamunun inisiyatif almaması sonucunda vatandaşın, devletle davalı olduğunu, buna bağlı olarak iş yükünün de arttığını anlattı.

Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin geliştirilmesinin önemine dikkati çeken Cirit, arabuluculuk ve uzlaştırma gibi alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin geliştirilmesinin adalet politikalarının hedefi olması gerektiğine değindi.

Çok sık yapılan kanun değişikliklerinin adli hizmetlerin kalitesinin düşmesine neden olduğunu, bozma oranlarını artırdığını kaydeden Cirit, Türk Ceza Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden bu yana yaklaşık yarısının değiştirildiği bilgisini verdi.

Genel eğitim ve hukuk eğitimindeki yetersizliklerin de adli hizmetlerin kalitesini olumsuz etkilediğini ifade eden Cirit, hukuk fakültelerinde lisans eğitiminin 5 yıl olması, yargı etiği derslerinin tüm hukuk öğrencilerine verilmesi gerektiğini dile getirdi.

Başkan Cirit, Yargıtayda şu anda görev alan tetkik hakimlerinin yarısından fazlasının 5 yılın altında meslek kıdemine sahip olduğunu anımsatarak, deneyimli tetkik hakimlerinin orantısız şekilde azalmasının, Yargıtayın çalışma sistemi üzerinde bazı riskler doğurmaya başladığı uyarısında bulundu.

Tetkik hakimleri Yargıtaya atanırken ya da başka bir göreve tayin edilirken Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunun onay ve muvafakatinin alınması amacıyla Yargıtay Kanunu'nda değişiklik yapılmasını isteyen Cirit, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına yapılacak atamalar ve buradan başka yere yapılan görevlendirmelerde daha önce kanunda yer alan “Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının görüşünün alınması”na yeniden geçilmesinin büyük önem taşıdığını vurguladı.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA